

ประโยค ป.ธ. ๒
แปล ไทยเป็นมคธ
สอบ วันที่ ๑๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๖

๑. นัยว่า นางสิริมานัน เป็นสตรีคนนอกที่แม่จะอยู่ในคฤหาสน์นั้น ถึงครึ่งเดือน เสวยสมบัตินั้นอยู่ หารู้ว่าตัวเป็นหญิงคนนอกไม่ จึงได้ทำความเข้าใจ (เอาเอง) ว่า ตัวเป็นแม่เจ้าเรือน ฯ นางจึงผูกความอาฆาตต่อนางอุตตรา ตั้งใจว่า จักต้องให้มันเกิดทุกข์ (ให้) ได้ จึงลงจากปราสาทเข้าไปยังโรงครัวใหญ่ เอาทัพพีตักเนยใสที่เดือดพล่านใน (กระทะ) ที่ทอดขนมแล้วเดินมุ่งหน้าตรงไปหานางอุตตรา ฯ นางอุตตราเห็นนางสิริมานันกำลังเดินมา จึงแผ่เมตตาไปถึงนางว่า เพื่อนหญิงของเรา ช่างทำอุปการะแก่เรามากมาย จักรวาลก็คับแคบนัก พรหมโลกก็ต่ำเกินไป ส่วนความคิดของเพื่อนหญิงของเรานั้นแลช่างยิ่งใหญ่ (เหลือเกิน) ด้วยว่า เราอาศัยนางนั้น จึงถวายทานก็ได้ ฟังธรรมก็ได้ ถ้าเรามีความโกรธเหนือนางนั้น เนยใสนี้จึงลวกเราเถิด ถ้าไม่มี อย่าลวกเลย ฯ เนยใสเดือดพล่านที่นางรดลงบนกระหม่อมของนางอุตตรานั้น ได้กลายเป็นเหมือนน้ำเย็น ฯ ลำดับนั้น พวกหญิงรับใช้ของนางอุตตรา มองเห็นนางสิริมานันกำลังตัก (เนยใส) ให้เต็มทัพพีใหม่ด้วยเข้าใจว่า เนยใสนี้ คงจักเย็นถือเดินมาอยู่ จึงคิดว่า จงหลีกเลี่ยงไปนะนางคนหัวดี๊ นางไม่สมควรรดเนยใสที่เดือดพล่านลงบน (ศีรษะ) แม่เจ้าของพวกเรา แล้วต่างก็ลุกขึ้นจากตรงนั้นบ้าง ตรงนั้นบ้าง ใช้มือบ้าง ใช้เท้าบ้าง ทบถีบให้ลุ่มลงบนพื้น ฯ นางอุตตราไม่สามารถจะห้ามปรามหญิงรับใช้เหล่านั้นได้ทัน ที่นั้น นางจึงห้ามหญิงคนใช้ทุกคนที่ยืนคร่อมอยู่ข้างบนนางสิริมานันแล้ว ถามว่า เพื่อประสงค์อะไร เธอจึงทำกรรมหนักหนาเห็นปานนี้ กล่าวสอนนางสิริมาแล้วเอาน้ำอุ่นให้อาบขโลม (กาย) ด้วยน้ำมันที่เคี่ยวตั้ง ๑๐๐ ครั้ง ฯ

๒. ขณะนั้น นางสิริมานัน รู้สึกตัวว่าเป็นหญิงคนนอกแล้ว คิดได้ว่าเรารดเนยใสที่เดือดพล่านลงบน (ศีรษะ) ของนางอุตตรา นี้ เพราะเหตุเพียงสาม

(ของนาง) หัวเราะ (นับว่า) ทำกรรมหนักนักแล้ว นางอุตตรา^๑ มิได้สั่งหญิงรับใช้ทั้งหลายว่า จงจับมันไว้ แม้ในเวลาที่ยุติรับใช้ทำร้ายเรา กลับห้ามปรามหญิงรับใช้ทุกคน ได้ทำสิ่งที่ควรทำแก่เราอย่างเหมาะสม ถ้าเราจักไม่ขอโทษนางอุตตรา^๑ ศีรษะของเราพึงแตกออก ๗ เลี่ยง จึงหมอบลงแทบเท้านางแล้วพูดว่า แม่คุณ ยกโทษให้ดิฉันด้วยเถิด ฯ นางอุตตรา. ดิฉันเป็นลูกสาวที่มีพ่อเมื่อพ่อยกโทษให้ ก็จักยกโทษ ฯ นางสิริมา. ซื่อนั้น ไม่ต้องเป็นห่วงเลย แม่คุณดิฉันจักขอโทษปณฺธเศรษฐี แม้ผู้เป็นบิดาของท่าน ฯ นางอุตตรา. พ่อปณฺธะเป็นพ่อบังเกิดเกล้าของดิฉันในวิภูฏะ เมื่อพ่อบังเกิดเกล้าในวิภูฏะยกโทษให้ดิฉันจึงจักยอมยกโทษ ฯ นางสิริมา. ก็ใครเล่า เป็นพ่อบังเกิดเกล้าของท่านในวิภูฏะ ฯ นางอุตตรา. พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ฯ นางสิริมา. ดิฉันไม่มีความคุ้นเคยกับพระองค์เลย ฯ นางอุตตรา. ดิฉันจักจัดการเอง พรุ่งนี้ พระศาสดาจักทรงพาพระภิกษุสงฆ์เสด็จมาที่นี่ เธอ จงถือเอาเครื่องสักการะตามแต่จะหาได้มาที่นี่แหละ แล้วขอมาพระองค์เถิด ฯ นางรับว่า ดีละ แม่คุณลุกขึ้นแล้ว ไปเรือนของตน สั่งสตรีผู้เป็นบริวาร ๕๐๐ คน จัดเตรียมของเคี้ยวและเครื่องแกงปรุงสำเร็จต่าง ๆ อย่างให้พร้อมไว้ วันรุ่งขึ้น ก็ถือเครื่องสักการะนั้นมาเรือนของนางอุตตรา ไม่สามารถจะใส่บาตรภิกษุสงฆ์มีพระพุทธเจ้าเป็นประมุขได้ จึงได้ยืนอยู่แล้ว ฯ นางอุตตรา รับเอาสิ่งของทั้งหมดนั้นมาจัดแจงแล้ว ฯ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๒
แปล ไทยเป็นมคธ

๑. สา กิร อพฺตมาสํ ตสฺมี เกเห พาหิรกอธิถิ หุตฺวา วสมานาปี
 ตํ สมฺปตฺตี อนุภวมาณา อตฺตโน พาหิรกอธิถิภาวํ อชานิตฺวา อหํ
 ฆรสามินิถิ สยณมกาสิ ฯ สา อุตฺตราย อาฆาตํ พนฺธิตฺวา ทุกฺขมสฺสา
 อุปฺปาเทศฺสามิถิ ปาสาทา โอรุยุห มหानสํ ปวิสิตฺวา ปฺวปจฺนญฺจानเ
 ปกฺกญฺจิตํ สปฺปี กญฺจฺจนา อาทาย อุตฺตรากิมฺหิ ปายาสิ ฯ อุตฺตรา ตํ
 อากจฺจนฺตี ทิสฺวา มม สหายิกาย มยฺหํ มหาอุปการโ กโต จกฺกวาพํ
 อติสมฺพาธํ พุรหฺมโลโก อติเนิใจ มม ปน สหายิกาย คุโณ ว มหนฺโต
 อหฺลหิ เอตํ นิสุสาย ทานญจ ทาตุํ ฐมฺมญจ โสตุํ ลภี สเจ มม เอติสุสา
 อุปฺริ โโกโร อตฺถิ อิหํ สปฺปี มํ ๗หตุ สเจ นตฺถิ มา ๗หตุติ ตํ เมตฺตตาย
 สริ ฯ ตาย ตสฺสา มตฺถเก อาสิตฺตํ ปกฺกญฺจิตสปฺปี สีตฺถกํ วยิ อโหสิ ฯ
 อถ นํ อิหํ สีตลํ ภวิสฺสตีติ ปฺน กญฺจฺจํ ปฺเรตฺวา อาทาย อากจฺจนฺตี
 อุตฺตราย ทาสฺโย ทิสฺวา อเปหิ ทฺพฺพินิเต น ตฺวํ อมฺหากํ อຍယาย
 อุปฺริ ปกฺกญฺจิตํ สปฺปี อาสิญฺจิตุํ อนุจฺจวิกาติ สนฺตชฺเชนฺติโย อิโต จิโต
 จ อญฺจาย หตฺถหิ จ ปาเทหิ จ โปเถตฺวา ญฺมียํ ปาเตสฺสุ ฯ อุตฺตรา ตา วาเรตฺ
 นาสกฺขิ อถสุสา อุปฺริ จิตา สพฺพา ทาสฺโย ปฏฺิพาหิตฺวา กิสฺส เต เอวรูปํ
 ภาริยํ กมฺมํ กตฺนฺติ สิริมํ โอวทิตฺวา อฺฉนฺโหทเกน นหาเปตฺวา สตปฺกเตเลน
 อพฺกณฺชิ ฯ

๒. ตสฺมี ขณฺเ สา อตฺตโน พาหิรฺตฺถิภาวํ ญตฺวา จินฺเตสิ มยา
 ภาริยํ กมฺมํ กตํ สามิกสฺส หสิตมตฺตการณา อิมิสฺสา อุปฺริ ปกฺกญฺจิตํ สปฺปี
 อาสิญฺจนฺติยา อຍ คณฺหถ นนฺติ ทาสฺโย น อาณาเปตฺวา มํ วิหรนฺกาลเป
 สพฺพา ทาสฺโย ปฏฺิพาหิตฺวา มยฺหํ กตฺตพฺพเมว อกาสิ สจาหํ อิมํ น
 ขมาเปสฺสามิ มฺุทฺธา เม สตฺตชฺชา ผลเยยฺยาติ ตสฺสา ปาทฺมุเล นิปฺชฺชิตฺวา

อยุเย ขมาหิ เมติ อาห ๗ อหํ สปีติกา ชีตา ปิตริ ขมนุเต ขมิสุสามิติ ๗
 โหตุ อยุเย ปิตริปี เต ปุณฺณเสฏฺฐี ขมาเปสุสามิติ ๗ ปุณฺโณ มม วฏฺเฐ
 ชนกปีตา วิวฏฺเฐ ชนกปีตริ ขมนุเต ปนาหํ ขมิสุสามิติ ๗ โก ปน เต
 วิวฏฺเฐ ชนกปีตาติ ๗ สมฺมาสมพุทฺโชติ ๗ มยฺหํ เตน สทฺธิ วิสุตาโส
 นตฺถิติ ๗ อหํ กริสุสามิ สตุถา เสว ภิกฺขุสงฺฆํ อาทาย อิชาคมิสุสติ ตํ
 ยถาลทฺธํ สกฺการํ กเหตุวา อิเชว อากนฺตฺวา ตํ ขมาเปหิติ ๗ सा साธु อยุयेติ
 อฏฺฐาย อตฺตโน เกหํ กนฺตฺวา ปณฺจสตา ปรีวาริตฺถิโย อาณาเปตฺวา
 นานาวิธานิ ขาทนิยานิ เจว สุเปยฺยานิ จ สมฺปาเทตฺวา ปุณฺทิวเส ตํ สกฺการํ
 อาทาย อุตฺตราย เกหํ อากนฺตฺวา พุทฺธปฺปมุขสฺส ภิกฺขุสงฺฆสฺส ปตฺเต
 ปตฺติจฺจาเปตुํ อวิสหนฺตี อฏฺฐาสิ ๗ ตํ สพุพฺพิ กเหตุวา อุตฺตรา สํวิทฺธิ ๗
